

Nordens teknikerinstitut aktiefbolag (NTI)

Org.nr. 556120-3679

Beslut för gymnasieskola med yrkesprogram

---

efter tillsyn i NTI Handelsgymnasiet Stockholm
i Stockholms kommun

Tillsyn i NTI Handelsgymnasiet Stockholm

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Nordens teknikerinstitut aktieföretag (NTI) (organisationsnummer 556120-3679) under våren 2016. Tillsynen av NTI Handelsgymnasiet Stockholm genomfördes mellan 5 april och 20 april 2016.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskapsresultat

Enligt Skolverkets officiella statistik för läsåret 2014/15 var andelen avgångselever med gymnasieexamen (gymnasieexamen eller studiebevis som omfattar minst 2500 betygssatta poäng) på handels- och administrationsprogrammet 91,9 procent jämfört med 82,9 procent för riket samma år.

Den genomsnittliga betygspoängen för elever med avgångsbetyg på handels- och administrationsprogrammet var läsåret 2014/15 på samma nivå som riket, det vill säga 12,7.

Vid tiden för tillsynen saknas officiell statistik avseende avgångselever på ekonomiprogrammet. Den utbildningen startade läsåret 2014/15 och skolan har därför ännu inte haft några avgångselever på aktuellt program.

Trygghet och studiero

Resultaten av skolenkäten som Skolinspektionen genomförde inför tillsynen bland elever i årskurs 2 under hösten 2015 visar på påtagligt låga värden inom områdena "ordningsregler" och "studiero". Detta gäller i förhållande till övriga medverkande skolenheter i enkätomgången.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Föreläggande	2016-10-14
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Föreläggande	2016-10-14
3. Arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram (om yrkesprogram och/eller introduktionsprogram finns vid skolenheten)	Ingen brist konstaterad	
4. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
5. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Föreläggande	2016-10-14
6. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2016-10-14
7. Styrning och utveckling av verksamheten	Ingen brist konstaterad	

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats.

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Tillsynen vid NTI Handelsgymnasiet Stockholm visar att det finns brister inom flera områden som påverkar elevernas förutsättningar att nå målen för utbildningen. Huvudmannen behöver därför vidta åtgärder för att verksamheten ska uppfylla författningarnas krav inom de områden som Skolinspektionen granskat.

Skolinspektionens utredning visar att det finns brister i delar av undervisningen. Skolinspektionen bedömer att alla elever inte får det aktiva lärarstöd de behöver och undervisningen är heller inte alltid anpassad till varje enskild individs behov och förutsättningar. Skolinspektionen bedömer också att skolan inte alltid utreder elevers behov av särskilt stöd tillräckligt skyndsamt.

Vidare visar tillsynen att det finns brister i studiemiljön på skolan. Det förekommer en jargong med hårt språkbruk på skolan, studieron är tidvis bristande både i och utanför klassrummet och eleverna upplever sitt inflytande över skolgemensamma frågor som begränsat. Vidare visar tillsynen att relationen mellan lärare och elever behöver förbättras. Huvudmannen behöver därför se till att skolans värdegrundsarbete stärks genom att elever, lärare och annan personal ges förutsättningar att skapa gemensamma utgångspunkter för en miljö som bygger på respekt och delaktighet.

Skolinspektionen konstaterar vidare att elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete behöver stärkas och huvudmannen behöver se till att alla kompetenser i elevhälsan deltar i detta arbete. Elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete är också en viktig del i arbetet för att åtgärda de brister i studiemiljön som Skolinspektionen identifierat.

Vidare behöver huvudmannen se till att skolbiblioteket används i skolans pedagogiska verksamhet som stöd för elevernas lärande.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Undervisning och lärande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Nordens teknikerinstitut aktiebolag (NTI) att senast den ~~30 september~~ 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen. Redovisning skickas till adress skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se

Beskrivning av arbetsområdet

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de examensmål som gäller för det nationella program som eleven läser. Undervisningen ska utformas och genomföras så att alla elever, såväl på nationella program som på introduktionsprogram, ges möjligheter att nå samtliga kunskapskrav inom de ämnen som eleven läser, det vill säga såväl i gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen.

I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge

14 oktober
Rättelse enl
26 § Förvaltnings-
lagen
Sg

eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Nordens teknikerinstitut aktiebolag (nti) inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Undervisningen innebär ett aktivt lärarstöd för eleverna. (3 kap. 3 § skollagen; Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Kunskaper)
- I undervisningen tas hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. (1 kap. 4 § och 3 kap. 3 § skollagen; Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.1. Kunskaper)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Se till att skolans lärare har förutsättningar att ge alla elever ett aktivt lärarstöd i undervisningen.
- Se till att undervisningen är anpassad till varje enskild elevs behov och förutsättningar.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att alla elever inte får det aktiva lärarstöd de behöver i undervisningen. Undervisningen är heller inte alltid anpassad till varje enskild individs behov och förutsättningar. Både lärare och elever uppger att det händer att lärarna inte hinner hjälpa de elever som är i behov av hjälp under de ordinarie lektionstillfällena. Eleverna uppger att det förekommer att deras lärare inte kan bemöta deras behov i undervisningen bland annat därför att de inte kan förklara på ett sätt som eleverna förstår. Eleverna upplever heller inte alltid att undervisningen genomförs så att de blir motiverade att utveckla sina kunskaper.

I arbetet med att förbättra den lärarledda undervisningen behöver skolan ta hänsyn till att det inte endast är den totala undervisningstid som eleverna får som är avgörande för om de når kunskapskraven utan också lärarnas förutsättningar och förmåga att anpassa undervisningen till elevernas behov och förutsättningar samt lärarnas tid för den enskilde eleven.

Skolinspektionen vill i sammanhanget påminna om skolans kompensatoriska uppdrag, vilket innebär att skolan ska sträva efter att uppväga skillnader i elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Skolan ska också bidra till en positiv inställning till lärande och att återskapa en sådan

inställning hos elever med negativa skolerfarenheter. När det gäller de elever som kan tänkas ha sämre förutsättningar och mindre bra erfarenheter från grundskolan behöver gymnasieskolan aktivt arbeta för att uppväga dessa skillnader. Hur eleverna tillgodogör sig utbildningen får också konsekvenser för deras framtida studieval.

I det fall eleverna inte kan tillgodogöra sig den ordinarie undervisningen behöver skolan utreda elevers behov av stöd och ge eleven det individuella stöd den i behöver i form av extra anpassningar eller inom ramen för arbetet med särskilt stöd. Se vidare Skolinspektionens bedömning under området Extra anpassningar och särskilt stöd.

Eleverna upplever att de inte alltid får det stöd och den hjälp de behöver i undervisningen

Av skollagen framgår att elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. I utbildningen ska skolan ta hänsyn till elevers olika behov. En strävan ska vara att uppväga skillnader i elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Enligt läroplanen för gymnasieskolan ska alla som arbetar i skolan ge stöd och stimulans till alla elever så att de utvecklas så långt som möjligt. Vidare ska läraren utgå från den enskilda elevens behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Läraren ska också stimulera, stödja och handleda eleven.

Av elevintervjuer framgår att eleverna anser att det är varierande kvalitet på den undervisning de får. Det finns ett missnöje när det gäller vissa lärares förmåga att lära ut och att stimulera eleverna till vidare utveckling och lust att lära. Men eleverna ger också flera exempel på ämnen där de anser att undervisningen fungerar mycket bra, där läraren gör undervisningen intressant och är bra på att individanpassa undervisningen. Av samtliga elevintervjuer som Skolinspektionen genomfört på skolan framkommer att missnöjet är särskilt stort när det gäller undervisningen i ämnet matematik.

På de lektioner där eleverna upplever att det finns brister i undervisningen består problemen bland annat i att lärarna inte når ut till dem, att de inte förstår det som läraren försöker lära ut och inte kan ta till sig lärarens förklaringar om hur de ska lösa vissa uppgifter eller förstår lärarens genomgångar. Vidare framkommer i flera av elevintervjuerna att det är svårt att få hjälp på vissa av lektionerna och att läraren inte alltid hinner med att hjälpa alla elever. Några elever uppger att när de inte får den hjälp de behöver så tycker de heller inte att ämnet är kul.

Några elever uppger också att de upplever att vissa lärare inte bryr sig om hur de tar till sig undervisningen och om de förstår eller inte. De finns en känsla hos dessa elever att vissa lärare "bara vill få igenom lektionerna". Några elever uppger i sammanhanget att de får söka hjälp av sina klasskamrater när de egentligen skulle behövt hjälp från läraren.

Vid en av elevintervjuerna nämner eleverna att de elever som har lätt för ämnet matematik får godkänt i kursen men för de elever som har svårigheter i ämnet fungerar inte undervisningen. Flera elever uppger att de skulle önska mer stöd i ämnet. Skolan anordnar "handledningstid" i form av extra undervisningstid efter ordinarie lektionstid bland annat i ämnet matematik. För vissa elever som har svårigheter i ämnet eller har kommit efter i ämnet är det obligatoriskt att gå på denna handledningstid. Den extra undervisningstiden utgör då en del ett stöd som skolan erbjuder i form av extra anpassningar. Alla elever är dock välkomna att ta del av undervisningen. Antalet elever kan således variera vid dessa undervisningstillfällen. Detta framgår av intervjuer med elever, skolans personal och skolans rektor. Flera av de elever som uppger att de har svårigheter i matematik menar att de heller inte kan få den hjälp de behöver under handledningstiden eftersom undervisningen är utformad på samma sätt som den ordinarie undervisningen och lärarna använder samma sätt att förklara. Vidare framgår av elevintervjuer att det ibland är så många elever på handledningstiden att läraren inte hinner hjälpa alla som behöver det.

Vid en av lärarintervjuerna framkommer att lärarna sällan undervisar i små undervisningsgrupper och att det ibland är svårt att få tid att hjälpa elever som kommer efter i undervisningen. Någon lärare uppger att denna inte har tid att ge alla elever stöd under lektionen. En annan lärare uppger att när det gäller elever på handels- och administrationsprogrammet skulle det vara bra om lärarna hade mer tid för vissa elever. Det finns också lärare som anser att det finns behov av en speciallärare i matematik och fler resurser som kan gå in och stötta undervisande lärare samt behov av mindre undervisningsgrupper i vissa ämnen.

Flera av lärarna uppger att eleverna upplever ämnet matematik som extra svårt. Rektorn bekräftar att de kurser där eleverna har svårast att erhålla betyget E eller högre är bland annat kurserna i matematik. När de gäller de bristande resultaten i matematik anser rektorn att orsakerna till stor del är att eleverna har dåliga förkunskaper i ämnet och att skolan erbjuder fördjupningsval som ger särskild behörighet på yrkesprogram. Enligt rektorn framgår det också när skolan mäter elevernas kunskaper i matematik i årskurs 1 framkommer det att vissa eleverna har undermåliga kunskaper i ämnet. I lärarutsagor framkommer även att lärarna ser det som ett problem att många elever

kommer till skolan med dåliga förkunskaper. Rektorn uppger att det finns en frustration hos lärarna över att grundskolan har "fuskat".

Av intervjuer med både elever och lärare framkommer att elever som har svårigheter i första kursen i matematik rekommenderar skolan eleverna på handels- och administrationsprogrammet att inte välja fortsättningskurser som ger särskild behörighet till högskolan. Rektorn uppger dock att eleverna på programmet har möjlighet att inom fördjupningsvalet läsa fortsättningskurserna om de vill.

Skolans rektor är medveten om elevernas missnöjde med matematikundervisningen och uppger att skolan vidtagit åtgärder för att ge eleverna bättre förutsättningar att nå kunskapskraven i matematik. En del av problemen har enligt rektorn att göra med bristande studiero varför skolan delat en av klasserna i två hälfter med varsin matematiklärare. När den uppföljning som genomfördes visade att studieron fortfarande inte var bra i den ena gruppen fick den lärare som lyckats etablera god studiero ta över undervisningen av båda grupperna, men vid separata tillfällen. Vidare har skolan satt in extra resurser i matematikundervisningen under hösten i en av skolans klasser, där två matematiklärare delat på en klass.

Inför nästa läsår planerar rektorn att fördela om skolans resurser. Det innevarande läsåret har alla kurser med samma poäng lika antal timmar. De kurser som fungerar bra kommer att få färre timmar som i stället läggs på de kurser där det behövs mer tid, till exempel matematik uppger rektorn. Skolans matematiklärare ska även delta i Skolverkets kompetensutvecklingsinsats Matematiklyftet.

Motivering till föreläggande som ingripande

Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att avhjälpa bristerna.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Nordens teknikerinstitut aktiebolag (NTI) att senast den ~~30 september~~ 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Beskrivning av arbetsområdet

Skolans lärmiljöer ska anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Detta avser också samtliga ämnen som eleven läser, det vill säga såväl gymnasie-

14 oktober

Rättelse enl.

26 § förvaltnings-
lagen

SJ

gemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen. Det kan också omfatta undervisning som är förlagd till arbetsplats (APL). Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Nordens teknikerinstitut aktiefbolag (NTI) inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Se till att ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att skolan inte alltid utreder elevers behov av särskilt stöd tillräckligt skyndsamt. Av intervjuer med representanter för elevhälsan, lärare och skolans rektor framgår att skolan har ett system för att följa elevernas kunskapsutveckling och att skolans rektor har kännedom om hur länge skolan gett eleven stöd i form av extra anpassningar. Skolans rektor har även kännedom om lärarnas bedömning av om eleven kommer att få minst

ett E i betyg innan kursen avslutas. Av Skolinspektionens utredning framkommer dock att det finns elever på skolan som inte har utretts för särskilt stöd trots att undervisande lärare bedömt att eleven inte kommer att nå kunskapskraven för kursen trots att eleven får stöd i form av extra anpassningar.

När rektorn har fått information om att en elev på skolenheten kan vara i behov av särskilt stöd är det rektorns ansvar att se till att en utredning påbörjas skyndsamt. Det finns ingen generell tidsgräns för hur länge skolan ska ha prövat extra anpassningar innan skolan gör en utredning om behovet av särskilt stöd. Det är heller inte enbart stödets utformning som ska vara avgörande för om ett åtgärdsprogram ska utarbetas eller ej. Det är insatsernas omfattning eller varaktighet, eller både omfattningen och varaktigheten, som skiljer särskilt stöd från det stöd som ges i form av extra anpassningar.

Skolan har inte utrett elevers behov av särskilt stöd när de befaras inte nå kunskapskraven för kursen innan den avslutas trots att de har fått stöd i form av extra anpassningar

Av skollagen framgår att om det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. När rektorn har fått information om att en elev på skolenheten kan vara i behov av särskilt stöd är det rektorns ansvar att se till att en utredning påbörjas skyndsamt.

Av förarbetena till lagstiftningen framgår att det inte är möjligt att ange någon tidsgräns för hur länge extra anpassningar ska ges innan en anmälan till rektorn görs om att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Tidpunkten för detta måste avgöras i varje enskilt fall. Vidare framgår att det finns situationer där särskilt stöd behöver ges omgående, utan att först sätta in extra anpassningar. I de fall som lärare eller övrig skolpersonal gör en bedömning att särskilt stöd behövs omgående, ska de göra en anmälan om elevens eventuella behov av särskilt stöd till rektorn (prop. 2013/14:160, sid. 24).

Lärarna gör varje månad en bedömning och prognos över varje elevs kunskapsutveckling för att få en helhetsbedömning över elevernas studietituation och dokumenterar detta i ett skolgemensamt system. Skolans personal dokumenterar också eventuella stödinsatser i form av extra anpassningar i systemet. Informationen är tillgänglig för samtliga lärare, mentorer, elevhälsan och skolans rektor. Detta framkommer av dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt intervjuer. Av intervjuer med lärarna och elevhälsans representanter framkommer också att lärarna kan signalera via

mejl till skolans rektor och skolans specialpedagogiska kompetens om de bedömer att eleven har mer omfattande stödbehov än det som kan tillgodoses genom extra anpassningar.

Enligt rektorn finns det en rutin på skolan som innebär att en utredning om särskilt stöd ska genomföras senast efter fyra månader om det visar sig att stöd i form av extra anpassning inte fungerar, eller om lärare, vårdnadshavare, elev eller annan anmäler behov av särskilt stöd. Rektorn uppger vidare att sedan skollagen förändrades så har skolan blivit mer restriktiv med att upprätta åtgärdsprogram. Rektorn uppfattar den nya lagstiftningens intentioner är att särskilt stöd är sådant som skolan inte klarar av inom den egna organisationen och av mer ingripande åtgärder som till exempel resurser i form av elev-assistent eller förlängd undervisning i form av ett fjärde undervisningsår.

Det finns elever på skolan som enligt undervisande läraren inte kommer att nå kunskapskraven för kursen innan den avslutas vid vårterminens slut, trots att de har stöd i form av extra anpassningar. Dessa elever hade vid tillsynen inte åtgärdsprogram och undervisande lärare uppger till Skolinspektionen att de elever som inte får minst ett E i betyg får göra en prövning efter kursens slut. Detta bekräftas även av elevutsagor. Några elever uppger att de fått besked av läraren att de inte kommer att klara kursen och att de heller inte har åtgärdsprogram. När det gäller ämnet matematik är flera elevers uppfattning att om eleven inte får ett godkänt betyg i kursen får eleven göra en prövning.

Representanter för elevhälsan uppger att skolan arbetar aktivt med stöd i form av extra anpassningar men att det kan vara så att skolan har väntat för länge innan särskilt stöd sätts in. En representant för elevhälsan uppger "Vi kanske har tänkt mer på terminsbasis". Elevhälsan uppger vidare att de följer upp och följer upp men att skolan behöver överväga varaktigheten och omfattningen av de extra anpassningarna. De uppger också att om en elev har ett omfattande stödbehov kan ett åtgärdsprogram upprättas snabbare och att skolan "kanske kan lösa det på tre månader". Även skolans rektor uppger att skolan i vissa fall kan ha väntat för länge med att sätta in särskilt stöd för vissa elever och att skolan kan bli bättre på att snabbare komma till utredning och beslut om särskilt stöd. Vid tillsynstillfället fanns det tre elever med åtgärdsprogram och särskilt stöd på skolan, men enligt rektorn var fler åtgärdsprogram på gång att upprättas.

Efter tillsynsbesöket har huvudmannen inkommit med kompletterande handlingar där det framgår att skolans specialpedagogiska kompetens har påbörjat en utredning om särskilt stöd för samtliga elever som riskerar att få ett F i betyg med målsättningen att detta arbete ska vara klart i augusti 2016.

Motivering till föreläggande som ingripande

Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att avhjälpa bristerna.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Nordens teknikerinstitut aktiebolag (NTI) att senast den ~~30 september~~ 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

14 oktober

Rättelse chL.

26 § förvaltnings-

Beskrivning av arbetsområdet

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Det kan därmed också avse miljöer utanför skolan men som ingår i skolans verksamhet, exempelvis på arbetsplats (APL). Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

lagen

Sj

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Nordens teknikerinstitut aktiebolag (NTI) inte uppfyller författningsskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. (5 kap. 3 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Se till att utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att utbildningen inte utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero, vilket försämrar elevernas förutsättningar att inhämta och utveckla kunskaper och andra värden.

Skolinspektionens utredning visar att det finns brister avseende studieron både i och utanför klassrummen, trots att skolan vidtagit åtgärder för att förbättra studieron. Studieron varierar mellan olika årskurser och klasser och vissa lärare har problem med att upprätthålla ordningen på lektionerna. Skolinspektionens utredning visar vidare att det saknas en samsyn bland både personal och elever kring vilka uppträdanden och beteenden som är acceptabla eller inte. Huvudmannen behöver därför se till att elever, lärare och annan personal ges förutsättningar att skapa gemensamma utgångspunkter för en miljö som bygger på respekt och delaktighet.

Trots vidtagna åtgärder finns det brister i studieron på skolan och den varierar mellan olika årskurser och klasser

Enligt skollagen ska utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en studiemiljö som präglas av studiero.

Av förarbetena till skollagen framgår att en av de viktigaste förutsättningarna för att barn och ungdomar ska kunna inhämta och utveckla kunskaper och värden är en trygg och stimulerande lärandemiljö. Vidare framgår att det är skolans, och ytterst rektorns ansvar att skapa trygghet och studiero i skolan. En viktig förutsättning för det är att elever, lärare och annan personal känner ett gemensamt ansvar och har respekt för varandra i skolan. Det kräver ett aktivt värdegrundsarbete där grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling. Att skapa en miljö som bygger på respekt och delaktighet utgör grunden för en trygg och utvecklande studiemiljö (prop. 2009/10:165 s. 319-320).

Av intervjuer med elever, lärare och representanter för skolans elevhälsa framkommer att det finns brister i studieron på skolan både inne i klassrummet och i skolans övriga lokaler. Den bristande studieron yttrar sig bland annat genom att elever pratar med varandra under lärarens genomgångar och övrig lektionstid, vilket stör andra elever och undervisande lärare. Ibland handlar det om att ljudnivån är hög. Det förekommer även ett hårt språkbruk och en otrevlig jargong både innanför och utanför klassrummet. Eleverna uppger också att det förekommer bråk i skolans korridorer. Lärarna och eleverna uppger att elever kommer sent till lektionerna, särskilt i samband med de första lektionerna för dagen. Det händer även att elever går ut och in i klassrummet under lektionstiden, vilket också kan uppfattas som störande. Enligt uppgift från några lärare och elever händer det att vissa elever får söka sig ut ur klassrummet för att arbeta i andra delar av skolans lokaler för att få studiero.

Resultatet av den enkät som Skolinspektionen genomförde med elever i årkurs 2 under höstterminen 2015 bekräftar att det finns problem med studieron på skolan. Resultatet av elevenkäten visar att 33 procent av de svarande eleverna

anser att påståendet "Jag har studiero på lektionerna" "stämmer ganska dåligt" och 21 procent att det "stämmer inte alls". Angående påståendet "Mina lärare ser till att det är studiero på lektionerna" svarade 35 procent av eleverna att det "stämmer ganska dåligt" och 18 procent av eleverna att det "stämmer inte alls".

Klimatet och studieron varierar mellan olika årskurser och klasser. Detta framkommer av samtliga intervjuer med skolans elever och personal. Vid flera av elevintervjuerna framkommer att det är lärarberoende hur studieron är på deras lektioner är. Några av eleverna anser att den bristande studieron beror på att vissa lärare har svårt att nå ut till eleverna och att eleverna tappar intresset för vad läraren säger eller inte förstår vad läraren säger. I sådana situationer kan det bli stökigt uppger de.

Även av de lektionsobservationer som Skolinspektionen genomförde på skolan i samband med tillsynen framkom att studieron varierar. På vissa av lektionerna rådde tydligt studiero där eleverna koncentrerade sig på sina studier medan på vissa lektioner observerade inspektörerna att läraren vid flertalet tillfällen behövt tillrättavisa elever som stör ordningen under lektionen. På dessa lektioner förekom det att elever kom för sent, störde lärarens genomgång genom att prata om annat och gick ut och in i klassrummet under lektionstidens gång. Vid en av lektionsobservationerna fanns det elever utanför klassrummet som förde oväsen genom att knacka på dörren till klassrummet och prata högt, vilket störde lärarens genomgång inne i klassrummet.

Rektorn uppger sig vara medveten om att det finns problem med studieron på skolan och menar att i de allra flesta fall är orsaken till den bristande studieron att vissa lärare inte på en konstant och hållbar nivå klarar av att upprätthålla den. Rektorn uppger att det vidtagits åtgärder för att förbättra studieron, bland annat har det installerats övervakningskameror i korridorerna. Skolan har försökt få till stånd ett bättre samarbete med vårdnadshavarna och blivit mer tydlig med reaktioner och konsekvenser runt beteenden som inte är acceptabla. Skolan har också delat vissa elevgrupper och arbetat för att mer personal ska vara närvarande i korridorer och uppehållsrum.

Enligt rektorn är problemen med studieron till viss del relaterade till skolans lokaler bland annat för att det är glasväggar mellan korridorerna och klassrummen samt att skolans lokaler kan verka trånga eftersom elevantalet vuxit, uppger rektorn. Men dessa problem kommer att lösas i och med att skolan byter lokaler inför höstterminen 2016 enligt rektorn.

Efter tillsynsbesöket har huvudmannen inkommit med kompletterande handlingar där det framgår att skolan börjat vidta vissa ytterligare åtgärder för att förbättra studieron. Bland annat har rektorn uppdragit till mentorerna att tillsammans med sina klasser analysera resultatet av huvudmannens senast genomförda elevenkät när det gäller området "Att göra undervisningen mer intressant, inflytande och arbetsro". Samtliga lärare ska i sin årsutvärdering och plan för nästkommande läsår beskriva vilka förbättringsåtgärder, utifrån ett elevperspektiv, som de avser att genomföra. Rektorn avser också att tillämpa ett nytt kursutvärderingssystem som kartlägger studiero på gruppnivå som ska användas vid kursutvärderingarna innevarandes läsår. Även elevhälsan ska göras delaktig i det pågående arbetet runt huvudmannens elevenkät och arbetet för att förbättra studieron.

Skolan har ordningsregler som beslutades innan nuvarande rektor tillträdde sin tjänst, uppger skolans rektor. Av intervjuer med elever framkommer att de känner till att det finns ordningsregler på skolan men att alla elever inte följer dem. De uppger att det varierar mellan olika lärare hur strikta de är att se till att ordningsreglerna följs och vilka konsekvenser det får när eleverna inte följer reglerna. Vissa lärare säger sällan till eleverna medan vissa lärare försöker säga till vilket leder till tjafs, enligt eleverna. En del av lärarna tillämpar disciplinära åtgärder såsom utvisning ur klassrummet och kvarsittning, medan vissa av lärarna endast varnar eleverna. Även skolans specialpedagogiska kompetens uppger att det finns en otydlighet kring vad som förväntas av eleverna på skolan. Lärarna har olika arbetssätt och tolererar olika beteenden. Till exempel är det ibland tillåtet att ha jackor på bordet, hålla på med telefonen och gå ut och in ur klassrummet, medan i andra är det fall inte tillåtet. Detta kan skapa förvirring hos vissa elever och bidra till oro och stök.

Rektorn uppger att för att komma tillrätta med studieron behöver lärarna bli mer konsekventa i sin tillämpning av ordningsreglerna och ordningsreglerna behöver bli bättre förankrade på skolan.

Motivering till föreläggande som ingripande

Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att avhjälpa bristerna.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Nordens teknikerinstitut aktiebolag (nti) att senast den 1 september 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

14 oktober 2016

Rättelse enl.
26§ Förvaltnings-
lagen
Pj

Beskrivning av arbetsområdet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Nordens teknikerinstitut aktiefbolag (NTI) inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Det bedrivs ett förebyggande värdegrundsarbete för att skapa en miljö som bygger på respekt och delaktighet. (Lgy 11, 1. Skolans värdegrund och uppgifter, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Normer och värden)
- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)
- Skolbiblioteket används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling. (2 kap. 36 § skollagen; Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Se till att det bedrivs ett aktivt förebyggande värdegrundsarbete för att skapa en miljö som bygger på respekt och delaktighet.
- Se till att elevhälsan ges förutsättningar att främst arbeta förebyggande och hälsofrämjande för att stödja eleverna i deras utveckling mot utbildningens mål.
- Se till att psykologisk kompetens används i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete.
- Se till att skolbiblioteket används i skolans pedagogiska verksamhet som stöd för elevernas lärande.

Motivering till bedömning av brist

Värdegrundsarbetet

Skolinspektionen bedömer att skolan inte bedriver ett tillräckligt aktivt och förebyggande värdegrundsarbete för att skapa en miljö som bygger på respekt och delaktighet. Även om skolan genomför vissa insatser inom ramen för sitt värdegrundsarbete så behöver skolan öka elevernas möjligheter att utöva inflytande på utbildningen och intensifiera arbetet med värdegrundsfrågor i undervisningen.

I arbetet med att öka elevernas möjligheter att utöva inflytande på utbildningen behöver skolan stärka det formella elevinflytande och medvetandegöra eleverna om vilka möjligheter de har att utöva inflytande på utbildningen liksom att klargöra vilka rättigheter och skyldigheter eleverna har.

I arbetet med att stärka arbetet med värdegrundsfrågor i undervisningen behöver skolan verka för att utveckla elevernas känsla för samhörighet, aktivt främja likabehandling av individer och grupper, och visa respekt för den enskilda eleven och ha ett demokratiskt förhållningssätt. Läraren ska tillsammans med eleverna diskutera och utveckla regler för arbetet och samvaron i gruppen. I detta arbete behöver både elever, lärare, elevhälsa och skolans rektor delta.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska utbildningen utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor.

Skolan ska aktivt och medvetet påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dessa komma till uttryck i praktisk vardaglig handling. Var och en som verkar inom skolan ska också främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö.

Av läroplanen för gymnasieskolan framgår att skolans mål bland annat är att varje elev respekterar andra människors egenvärde och integritet, tar avstånd från att människor utsätts för förtryck och kränkande behandling samt medverkar till att hjälpa människor samt kan samspela i möten med andra människor utifrån respekt för skillnader i livsvillkor, kultur, språk, religion och historia.

Enligt läroplanens riktlinjer ska alla som arbetar i skolan bland annat medverka till att utveckla elevernas känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar för människor också utanför den närmaste gruppen, aktivt främja likabehandling av individer och grupper, och visa respekt för den enskilda eleven och ha ett demokratiskt förhållningssätt.

Undervisningen ska bedrivas i demokratiska arbetsformer och utveckla elevernas förmåga och vilja att ta personligt ansvar och aktivt delta i samhällslivet. Elevernas möjligheter att utöva inflytande på utbildningen och ta ansvar för sina studier förutsätter att skolan klargör utbildningens mål, innehåll och arbetsformer, liksom vilka rättigheter och skyldigheter eleverna har. Vidare ska läraren bland annat klargöra skolans normer och regler och hur dessa är en grund för arbetet, och tillsammans med eleverna diskutera och utveckla regler för arbetet och samvaron i gruppen.

Respekten mellan elever och lärare behöver förbättras

Det framkommer av elevintervjuer att det inte alltid finns tillit och respekt mellan lärare och elever på skolan. Eleverna uppger att deras uppträdande gentemot sina lärare är avhängigt vilken respekt de upplever att läraren har för dem. En elev uppger att "Det finns också lärare som kommer in på lektioner med en stil där vi är som djur". En annan elev uppger "Vissa lärare respekterar inte oss och då respekterar vi inte dem". På sådana lektioner kan eleverna till exempel strunta i att göra sina uppgifter och gå ut och in ur klassrummet hur de vill. Det framkommer också att de upplever att vissa lärare är för snälla och inte säger ifrån och då utnyttjar eleverna detta. Av elevintervjuerna framgår också att respekten för läraren är kopplad till om läraren gör undervisningen intressant och hur bra läraren är på att förklara.

Även resultatet av Skolinspektionens elevenkät indikerar att respekten mellan lärare och elever på skolan behöver förbättras. Enkäten visar på låga värden när det gäller frågeområdet *Grundläggande värden på skolan* i förhållande till övriga medverkande skolenheter i enkätomgången. Angående påståendet "I min skola respekterar elever och lärare varandra" svarade 21 procent av de deltagande eleverna att det stämmer "ganska dåligt" och 29 procent att det "stämmer inte alls". Även resultatet av den enkät som genomfördes bland skolans pedagogiska personal visar på ett något lägre resultat på frågeområdet *Grundläggande värden på skolan* jämfört med de övriga medverkande skolenheter i enkätomgången.

Under de lektionsobservationer Skolinspektionen genomfört på skolan har inspektörerna sett exempel på elever som halvliggert över sina bänkar och ser ut som de sover under delar av lektionen. Vissa elever har headset i öronen under lärarens genomgångar. Skolinspektionen har också sett elever som behandlar

sin lärare på ett respektlöst sätt som till exempel genom att säga förminskande saker till sin lärare inför undervisningsgruppen.

Några lärare uppger att det varierar mellan årkurserna huruvida de upplever att eleverna har respekt för dem. De uppger vidare att elever i en viss årskurs är de som är mest stökiga och att detta är en knäckfråga för skolan.

Det finns en hård jargong mellan skolans elever

Det finns en ihållande jargong mellan eleverna på skolan som innebär hårda ord och nedsättande kommentarer som relaterar bland annat till kön och etnicitet. Denna jargong är mer uttalad i vissa elevgrupper. Detta framkommer i samtliga intervjuer som Skolinspektionen genomfört på skolan. Rektorn uppger att vissa av skolans lärare har blivit "hemmablinda", de har jobbat på skolan en längre tid och vant sig vid en jargong och stökighet.

Både av resultatet av Skolinspektionens elevenkät och resultatet av huvudmannens egen enkät för läsåret 2014/15 framgår att eleverna i stort känner sig trygga på skolan. De intervjuade eleverna uppger att de inte känner sig kränkta av den jargong som finns på skolan men de tror att det finns andra elever som känner sig kränkta. Av intervjuer med skolans personal och skolans rektor framkommer att lärarna agerar när de uppmärksammar dessa yttringar och anmäler detta till rektorn enligt de rutiner som finns i skolans plan mot kränkande behandling. Men det framkommer också i några av elevintervjuerna att det finns elever som inte upplever att det finns någon vuxen på skolan som de har förtroende för att vända sig till om de skulle utsättas för kränkningar. Resultatet av Skolinspektionens elevenkät visar också på låga värden när det gäller påståendet "Jag vet vem på skolan jag kan prata med om någon har varit elak mot en elev". 14 procent av de deltagande eleverna svarade att det stämmer "ganska dåligt" och 17 procent att det "stämmer inte alls".

Delaktigheten och elevinflytandet på skolan behöver förbättras

Skolans elever uppfattar sitt inflytande över skolgemensamma frågor som begränsat. Skolans elevråd har inte fungerat under innevarande läsår. Det har bland annat saknats representanter från klasserna och elevrådet har inte avhandlat några frågor som eleverna upplever ha någon betydelse. Detta framkommer i intervjuer med både lärare, elever och skolans rektor. Vidare framkommer i intervjuer med eleverna att de inte har varit med i framtagandet av skolans plan mot kränkande behandling och att de inte känner sig delaktiga i de ordningsregler som nu gäller på skolan. Även skolans rektor uppger att ordningsreglerna inte är förankrade bland eleverna och skolans rektor är osäker på huruvida eleverna varit med i framtagandet av dessa. Vidare uttrycker eleverna besvikelse över vissa åtgärder som skolan genomfört, bland

annat beslutet att avskaffa en rastvakt som var omtyckt och att de inte fått vara med och påverka vilka möbler som köpts in till de gemensamma uppehållsytorna. I intervjuerna framkommer också att flera av eleverna känner ett lågt förtroende för skolans rektor och känner besvikelse över att rektorns och lärarrummets dörrar ofta är stängda för dem.

Några av de intervjuade lärarna uppger att de på skolnivå uppmärksammat frågan om elevinflytande, bland annat därför att det varit ett fokusområde från huvudmannens sida. Det har framkommit i enkäter att elever är missnöjda med det inflytande de har men de intervjuade lärarna menar att eleverna på flera sätt får inflytande. En slutsats från lärarnas sida är att skolan behöver medvetandegöra eleverna om det inflytande de faktiskt har. Någon lärare anser att skolan behöver jobba mer strukturerat med elevinflytandet. En annan lärare uppger att eleverna inte "tar bollen" när det gäller elevinflytande.

Resultatet av Skolinspektionens enkäter som genomfördes våren 2015 bekräftar den bild eleverna ger av elevinflytandet på skolan. Elevenkäten visar på låga värden när det gäller frågeområdet *Delaktighet och inflytande* i förhållande till övriga medverkande skolenheter i enkätomgången. Angående påståendet "I min skola är vi med och påverkar vår skolmiljö" svarade 26 procent av de deltagande eleverna att det stämmer "ganska dåligt" och 32 procent att det "stämmer inte alls". Även resultatet av den enkät som genomfördes bland skolans pedagogiska personal visar på ett något lägre resultat på frågeområdet *Elevinflytande* jämfört med de övriga medverkande skolenheter i enkätomgången.

Efter tillsynsbesöket har huvudmannen inkommit med kompletterande handlingar där det framgår att skolan börjat vidta vissa åtgärder för att förbättra elevinflytandet. Samtliga klasser ska ha en representant som deltar i elevrådet. Elevrådet ska ges möjlighet till inflytande över de nya lokaler skolan ska flytta till nästa läsår. Denna process ska enligt huvudmannen vara genomförd innan sommarlovet. Vidare ska eleverna ges möjlighet att ge egna förslag till och synpunkter på de nya ordningsregler som ska börja gälla nästa läsår. Av huvudmannens kompletteringar framgår också att rektorn har uppdragit till mentorerna att tillsammans med sina klasser att analysera resultatet av huvudmannens senast genomförda elevenkät när det gäller inflytande över undervisningen för att tillsammans identifiera förbättringsåtgärder.

Skolans värdegrundsbete behöver stärkas

Det finns kännedom om problemen med språkbruket på skolan och brister i studieron och elevernas upplevelse av brist på inflytande över skolgemensamma frågor. Detta framkommer bland annat av skolans dokumenterade kvalitetsarbete samt av intervjuer med skolans rektor och övrig personal.

Skolan har under innevarande läsår vidtagit vissa åtgärder för att komma till rätta med problemen. Bland annat erbjuder skolan frukost till eleverna och skolan har genomfört en temadag i syfte att stärka elevers självkänsla gällande identitet, diskutera gränser för beteenden och främlingsfientlighet. Några av de intervjuade lärarna och representanter för elevhälsan uppger att en viss förbättring av språkbruket skett på skolan. Medan vissa av de intervjuade eleverna uppger att de tycker att temadagen var bra men att de inte märkt någon skillnad avseende språkbruket på skolan. Det framkommer också av elevintervjuer och lärarintervjuer att elevernas närvaro på temadagen varierade, eftersom eleverna uppfattade att temadagen inte var obligatorisk.

Enligt skolans rektor ska även lektionsinnehållet behandla värdegrundsfrågor. Men rektorn uppger att värdegrundsfrågor inte tas upp så ofta i undervisningen och att eleverna inte alltid vill diskutera sådana frågor när de får chansen. Flera lärare uppger i intervju att de försöker få in värdegrundsfrågor i undervisningen men ger inga konkreta exempel på detta. Vidare framgår att dessa lärare inte känner till om det finns något gemensamt värdegrundsarbete på skolan, förutom den temadag som tidigare nämnts. Rektorn tillägger dock att skolan har en nyligen uppdaterad plan för värdegrundsarbetet som ska utvärderas tillsammans med de anställda under vårterminen.

Elevernas uppfattning om värdegrundsfrågor i undervisningen är att det förekommer sparsamt. De intervjuade eleverna ger få eller inga exempel på hur värdegrundsfrågor behandlas i undervisningen men att lärarna ibland på utvecklingssamtalen tar upp frågor om hur man ska behandla varandra. Även resultatet av den elevenkät som Skolinspektionen genomfört på skolan indikerar att eleverna uppfattar att förekomsten av värdegrundsfrågor i undervisningen på skolan är låg. När det gäller frågeområdet Grundläggande värden i undervisningen/lärandet var skolans indexresultat 3,0 på en skala där 10 är bäst på en skala mellan 1–10. Resultatet för samtliga tillfrågade skolor i samma omgång var 6,3.

Elevhälsan

Skolinspektionen bedömer att endast delar av elevhälsan arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål i den utsträckning som skollagen föreskriver.

Skolsköterskan och kuratorn genomför främst individinriktade insatser på förekommen anledning. Eftersom deras insatser främst riktar sig till enskilda individer med enskilda problem och när behov redan uppstått kan detta arbete inte anses vara främst av förebyggande och hälsofrämjande karaktär.

Skolinspektionen konstaterar vidare att skolpsykologen inte deltar i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete eftersom skolpsykologen inte genomfört några insatser vid skolenheten under innevarande läsår. Det innebär att de psykologiska insatserna saknas i en viktig del av elevhälsans uppdrag.

Det är i huvudsak skolans specialpedagogiska kompetens som arbetar förebyggande och hälsofrämjande på skolnivå. Huvudmannen behöver därför ge elevhälsans samtliga kompetenser förutsättningar för att stärka sitt förebyggande och hälsofrämjande arbete i skolövergripande frågor bland annat mot bakgrund av det bristande värdegrundsarbetet på skolan.

Endast delar av elevhälsan bedriver ett förebyggande och hälsofrämjande arbete

Enligt skollagen ska det för eleverna i gymnasieskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande och elevernas utveckling mot målen ska stödjas.

I förarbetena till skollagen beskrivs att skolan har ett ansvar för att skapa en god lärandemiljö för elevernas kunskapsutveckling och personliga utveckling. Arbete med elevhälsa bör i stor utsträckning vara förebyggande och ha en hälsofrämjande inriktning. Vidare följer att arbetet med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper i skolan. I det individuellt inriktade arbetet har elevhälsan ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild individs lärande och utveckling. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig rör elevernas arbetsmiljö, skolans värdegrund som till exempel arbetet mot kränkande behandling och undervisningen om tobak, alkohol och andra droger och övrig livsstilsrelaterad ohälsa, jämställdhet samt sex- och samlevnadsundervisning med mera (prop.2009/10:165 s. 276).

Elevhälsan vid skolan består av skolsköterska, kurator, och en resurs som utgör specialpedagogisk kompetens. Vid behov finns även skolläkare och skolpsykolog att tillgå. Delar av elevhälsan träffas en gång i veckan för att diskutera och åtgärda enskilda elevärenden. Vid dessa tillfällen deltar skolsköterskan, kurator, specialpedagog. Tillsammans följer de upp elevernas frånvaro. I detta arbete kan till exempel kurator ta reda på om det finns någon bakomliggande orsak i hemmet och skolsköterskan kan undersöka om det finns någon bakomliggande sjukdom som orsakar den höga frånvaron. Vidare har elevhälsan

arbetat med hur skolan kan stötta personalen och mentorerna i arbetet för att öka närvaron bland eleverna. Detta framkommer av den dokumentation Skolinspektionen tagit del av samt av intervjuer med delar av elevhälsan och skolans rektor.

Skolans specialpedagogiska kompetens deltar även i möten med lärarna varje vecka för att kunna ge råd och stöd kring elever med behov av extra anpassningar och lärmiljö, men också kring grupper av elever som fungerar på olika sätt i olika undervisningssituationer. I detta arbete ingår även att regelbundet genomföra lektionsbesök för att undersöka hur väl extra anpassningar genomförs och för att kartlägga behov i olika undervisningsgrupper. Detta framkommer av den dokumentation Skolinspektionen tagit del av samt av intervjuer.

Av intervjuer med skolans rektor och övrig personal framkommer att skolans specialpedagogiska kompetens har varit med i planeringen och genomförandet av en temadag rörande värdegrundsfrågor på skolan. De övriga kompetenserna i elevhälsan deltog inte i detta arbete. I övrigt arbetar elevhälsan med uppförande och värdegrund på förekommen anledning då något redan har inträffat. Exempelvis brukar kuratorn kalla involverade elever för enskilda samtal. Specialpedagogen har påbörjat ett arbete för att sätta ihop en strategi för att få till bättre studiero på skolan. Representanter för elevhälsan uppger att elevhälsans övriga kompetenser inte deltar i något skolövergripande arbete för att förbättra studieron på skolan.

Elevhälsans representanter uppger att de inte enbart vill arbeta reaktivt men att det finns oändligt med saker att jobba med. Elevhälsan uppger vidare att det går mycket tid till enskilda elever som inte mår bra. Eleverna söker själva upp skolsköterskan eller kuratorn som då lägger det förebyggande arbetet åt sidan. Skolsköterskan uppger att arbetet främst sker på individnivå. Även av intervjuer med skolans lärare framkommer att elevhälsan mest genomför individuella insatser. Detta för att de har så lite tid på skolan uppger de. I de hälsosamtal skolsköterskan genomför går det att fånga upp saker och se trender bland eleverna. Elevhälsan ger dock mestadels exempel på förebyggande och hälsofrämjande insatser som genomfördes förra hösten och under våren 2015 och ger få exempel på att sådana insatser skett detta läsår.

Efter tillsynsbesöket har huvudmannen inkommit med kompletterande handlingar där det framgår att elevhälsan ska göras delaktig i arbetet för att förbättra studieron. Det framgår också att rektorn har haft ett möte med delar av elevhälsan gällande nästa års plan för elevhälsoarbetet och intentionen är att elevhälsan ska arbeta mer förebyggande och hälsofrämjande.

Enligt skolans rektor har skolpsykologen vid tiden för tillsynen inte kallats in någon gång under läsåret 2014/15. Skolans rektor uppger att skolan har skolpsykologen på "standby". Det innebär att skolan via ett grundavtal betalar för ett antal timmar per månad för att företaget skolpsykologen arbetar åt ska hålla denne tillgänglig. Representanter för elevhälsan uppger att de avgör när skolpsykologen behövs och kallar då in henne. De uppger att skolpsykologen kan kallas in när det handlar om till exempel skolvägran och utredningar. Senast skolpsykologen utförde något uppdrag i skolan var under vårterminen 2015. Rektorn uppger att skolpsykologen kommer att kallas in under vårterminen för att delta i analysen av den senaste elevenkäten som genomförts på skolan och ge förslag på fortsatt arbete utifrån den enkätens resultat.

Skolbibliotek

Skolinspektionen bedömer att det skolbibliotek som finns på skolan inte används aktivt i undervisningen. Utredningen visar att skolbiblioteket inte i tillräcklig omfattning ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande så att eleverna själva kan söka och utveckla kunskaper. Verksamheten uppfyller därför inte författningarnas krav.

Skolbiblioteket används inte aktivt i undervisningen

Enligt skollagen ska elever i gymnasieskolan ha tillgång till skolbibliotek. Med skolbibliotek avses enligt skollagens förarbeten en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande. Huvudmannen är skyldig att anordna sin verksamhet så att eleverna har tillgång till skolbibliotek för att stimulera elevernas intresse för läsning och litteratur samt för att tillgodose deras behov av material för utbildningen (prop. 2009/10:165 s. 284 och 661).

I ett av skolans uppehållsrum finns det en samling böcker som utgör skolans bibliotek. Detta hålls öppet dagligen och skolans administratör ansvarar för att låna ut böckerna. Detta framkommer av observationer, intervjuer och den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av.

Flera av de intervjuade lärarna uppger att de inte tycker att skolans bibliotek i sin nuvarande utformning stimulerar till läsning. De uppger vidare att det skulle behövas någon på skolan som är ansvarig för att driva biblioteksfrågan exempelvis vad gäller bokbeståndet. Det råder delade meningar bland lärarna om huruvida det finns böcker som är anpassade till de ämnen de undervisar i. Lärarna kan endast ge några enstaka exempel på hur de använt biblioteket i sin undervisning under innevarande läsår.

Även av intervjuer med eleverna framgår att biblioteket inte används i undervisningen i någon större utsträckning. Eleverna ger exempel på att det har använts i svenskundervisningen vid något enstaka tillfälle. Eleverna uppger vidare att de sällan använder litteratur i sina studier. En del av eleverna uppger att de är osäkra på vad som är skolans bibliotek. Några elever uppger att de för det mesta använder internet för att hämta information i samband med sina studier och att de sällan eller aldrig lånar några böcker i skolbiblioteket. Detta bekräftas av skolans administratör som uppger att inga böcker är utlånade via skolans utlåningssystem vid tillsynsbesöket.

Rektorn uppger i intervju att vissa lärare kanske använder biblioteket i sin undervisning men många lärare har ingen konkret tanke med hur de vill arbeta med litteraturen i skolbiblioteket. Skolan har tidigare köpt in en grunduppsättning böcker men biblioteket har inte underhållits. Enligt skolans rektor finns det en biblioteksplan där lärarna ska beskriva vilka böcker de vill ha och hur de ska nyttja skolbiblioteket i sin undervisning. Denna plan ska gälla från och med höstterminen 2016 och fler böcker kommer då att köpas in.

Motivering till föreläggande som ingripande

Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att avhjälpa bristerna.

Övriga arbetsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram (om yrkesprogram och/eller introduktionsprogram finns vid skolenheten)

Skolan ska se till att elever på yrkesprogram får den utbildning de har rätt till avseende arbetsplatsförlagt lärande (APL) och möjlighet att nå grundläggande behörighet. APL är en central del i all yrkesutbildning, då denna ska bidra till att eleven utvecklar såväl yrkeskunskaper som en yrkesidentitet. För elever som läser i huvudsak skolförlagd utbildning ska APL motsvara minst 15 veckor av den samlade utbildningstiden och för elever som är lärlingar ska APL motsvara minst 50 % av utbildningen. Skolan ska ha kvalitetssäkrat arbetsplatsen så att eleven har reell möjlighet att nå de kunskaper som eleven är avsedd att uppnå på arbetsplatsen, exempelvis att skolan avtalat med arbetsplatsen om vilka delar av det centrala innehållet på en

eller flera kurser som ska behandlas. Skolan ska också följa upp att så sker. Handledaren är en central aktör, och behöver förutom kunskaper inom yrket också ha kunskaper om de mål som eleven ska uppnå och bedömas gentemot så att eleverna får adekvata arbetsuppgifter utifrån detta.

Att eleverna ges möjlighet till fortsatta studier på högskolenivå är en central rättssäkerhetsfråga. Det är dock inte tillräckligt att eleverna ges en teoretisk möjlighet att uppnå grundläggande behörighet utan skolan bör också göra det praktiskt möjligt för eleverna, ex. genom att undvika schemakrockar.

För introduktionsprogrammen finns inga nationellt fastställda programstrukturer eller examensmål, utan utbildningen ska utformas så att eleven förbereds för vidare studier eller etablering på arbetsmarknaden. Ett centralt instrument i denna planering är elevens individuella studieplan. Eleven ska, utifrån sina behov, få en utbildning som uppfyller introduktionsprogrammets syfte så att elevens mål med utbildningen kan uppnås.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Detta avser samtliga ämnen som eleven läser, det vill säga såväl gymnasiegemensamma ämnen som program-gemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen.

Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själva upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. I de fall eleven har haft hela eller delar av kurser förlagda till arbetsplats (APL) ska bedömning av detta ingå i den samlande bedömningen.

Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Analysen ska omfatta hela utbildningen och inte avgränsas till exempelvis resultat enbart i gymnasiegemensamma ämnen utan ska också omfatta uppföljning av resultat i fördjupningsämnen, från lärande som sker på arbetsplats (APL) och undervisning på introduktionsprogram. Förbättringsåtgärder kan

Skolinspektionen

Beslut

2016-06-16
27 (27)

Dnr 44-2015:9552

exempelvis vara att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

På Skolinspektionens vägnar

Elisabeth Ahlgren
Beslutsfattare

Stina Johansson
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om NTI Handelsgymnasiet Stockholm

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Fakta om NTI Handelsgymnasiet Stockholm

NTI Handelsgymnasiet Stockholm är en fristående gymnasieskola belägen i stadsdelen Vasastan i Stockholm. Huvudman för skolan är Nordens Teknikerinstitut AB med organisationsnummer 556120-3679. NTI Handelsgymnasiet har vid tillsynsbesöket 223 elever.

Följande nationella program bedrivs vid skolenheten i enlighet med Skolinspektionens godkännande (diarienummer 32-2012:610 och 32-2013:746):

- Ekonomiprogrammet med inriktningen Ekonomi
- Handels- och administrationsprogrammet med inriktningen Handel och service

Skolans elevhälsa omfattar specialpedagogisk kompetens, skolsköterska samt kurator. Skolpsykolog och skolläkare anlitas vid behov.

Tillgången till elevhälsa och skolbibliotek kommer att bedömas i samband med tillsynen av skolans huvudman.